

Téglagyárat akar vásárolni a város.

— Javaslat a községi üzemek kezelőségének megalakításáról. —

(Saját tudósítónktól.) Szeged gyáripari és pénzügyi bizottsága dr. Somogyi Szilveszter polgármester elnöklésével csütörtökön délután ülést tartott, hogy határozzon a Wolf Lipót és társa-féle téglagyár megvétele ügyében. Bokor Pál helyettes polgármester referált az ügyről a bizottságnak, a melynek tagjai feltűnő nagy számmal jelennek meg. Fölolvasta a tulajdonosoknak a tanácshoz intézett beadványát, amely a következő:

Miután tudomásunkra jutott, hogy a város egy téglagyárat óhajt megvenni, van szerencsénk a Cserepes-soron levő téglagyár és cserépgyárunkat megvételre följárni 224 ezer 480 koronáért. A szükséges műleirást és értékelést mellékeljük. Jelen ajánlatunkkal folyó évi július 31-ig állunk szóban. Gyárunk ezidőszakra is teljes üzemben van, az összes munkások ez évre is szerződésileg biztosítva vannak és gyárunkban ma 20 vagon szén van raktározva, így tehát az üzembentartásnak semmi akadályja nincsen. Ajánlatunk kiegészítését képezi azon feltételünk, hogy a háború egész tartama alatt a téglagyár vezetését Spiegel Lajos igazgatói minőségben a tekintetes Tanácsal megállapítandó szerény és méltányos feltételek mellett magára vállalja.

Az ajánlat megtétele után Bokor Pál helyettes polgármester szóbeli meghívására Biró Benő főmérnök és a törvényhatósági bizottság néhány tagja megtekintette a gyártelepet, melyről véleményt terjesztettek a bizottság elé. E szerint a gyártelep elhelyezkedése minden tekintetben megfelelő. Közvetlen a város szélén fekszik, közvetlen út vezet hozzá, iparvasútja és külön rakodóvágánya van. A gyártelephez a földadományvántartási hivatal kimutatása szerint mintegy 16.500 négyszögöl, még kiaknázatlan terület tartozik, amelyből a gyárépületek és téglaverő helyek mintegy 4500 négyszögöl területet foglalnak el és kiaknázásra 12.000 négyszögöl áll rendelkezésre. A föld kiváló a téglagyártás céljaira.

Az ajánlattevők a kiaknázatlan, vagyis eleven talajnak négyszögölét hat koronáért hajlandók adni, amely ár a bizottság szerint rendkívül előnyösnek tekinthető. A körkémence, amelyben egyszeri rakás mellett 220.000 darab téglagyár és cserép fér el, 12 nap alatt körülvehető. Az évi gyártmány így 5 millió darab téglagyár és cserépre tehető. A rendelkezésre álló föld ilyen kitermelés mellett mintegy 25 évre elegendő. Amennyiben a gyártelepnek a mai nehéz viszonyok között való megvásárlását aggályosnak tartanák, amiért a gyártás a szén és általános munkáshiány miatt korlátozva van, a bizottság számítást állított föl, amely a következő:

Ezer darab téglagyár összes előállításának költsége 100 korona, ezer cserépé 74 korona. Az összes rezsikiadások ezzel szemben évi 60.000 koronára rugnak. Ha tehát a korlátozott munkáviszonyok mellett csak egy millió téglagyár és cserépet gyártatnának is, egyötödét a gyár teljesítőképességének; a mai 200 koronás téglagyár és 180 koronás cserépárak mellett ezrenként átlag 65 korona haszon jelentkezik, vagyis egy millió cserép és téglagyár 60—65.000 korona.

Bokor Pál az iratok bemutatása után annak a véleményének adott kifejezést, hogy a városra nézve nagyon előnyös lenne a téglagyár megvásárlása. Orosz foglyok és egyéb munkaerők segítségével úgyvanis a termelést csak fokozhatná a város, ami nagyobb haszonrészesedést jelentene és amivel elérnék azt is, hogy az árakat lecsorítsa a többi szegedi téglagyárban.

Tóth Mihály főmérnök szól először a tárgyról. Drágának találja a négyszögölenként hat koronás árat.

Balogh Károly: A Cserepes-sori földekért tíz évvel ezelőtt tíz koronát adtak.

Dr. Becsey Károly: Tett-e számítást az előkészítő bizottság arra, hogy a normális árviszonyok között kifizető üzlet lesz-e a városra nézve a téglagyár?

Bokor Pál: Ha a téglagyár ára csökken, csökken a rezsiköltség is. Ezenfelül normális viszonyok között teljes üzembentartását kifejtetheti a gyár.

Dr. Somogyi Szilveszter polgármester véleménye szerint legfontosabb kérdés, megéri-e a telek négyszögöle 6 koronát?

Dr. Becsey: Ha olyan nagyszerű üzlet lenne, mint amilyennek mutatják, nem adnának túl ráta.

Balogh Károly: A gyártulajdonos most más vállalkozásba akar kezdeni, tehát ez annak csak utjában állna.

Bózsó János azt kérde, hogy a 230.000 koronás vételárból nem lehetne-e magának a városnak egy téglagyárat felállítani a körkötésen kívül, ahol a városfejlesztési programoknak nem ütköznék utjába.

Bokor Pál: A tulajdonosok most áruba boesájtják ezt a gyárat és elsősorban a városnak ajánlják föl. Bizonyos, hogy ha a városnak nem kell, akad más vállalkozó. De hián lenne elhalasztani a vásárlást; később biztosan félmillióba kerül a telek maga.

Somogyi Szilveszter: Ha a telek nem drága, okvetlenül meg kell vásárolni.

Rosenfeld Nándor: Szükség van a másik két gyárral szemben egyre, amely az árakra mérséklőleg hat. A város pedig így saját gyártású téglához fog jutni. Ezer intőztény vár megvalósításra, ha ezekhez a város gyára szállítja a szükséges anyagokat, nagy nyereség lesz. Évekig ellátja a város maga munkával a gyárat, amely azonban még így is mérsékelni fogja az árakat azáltal, hogy csökkenti a keresletet saját termelőképességével. Nem kell félni a normális időktől sem; amíg a másik két szegedi téglagyár saját kárára nem csinál nagy árszállítást, nem lesz olcsóbb Szegeden a téglagyár.

Dr. Kószó István azt kérde, a szénhiány nem fogja-e megakadályozni az üzemet? A föld árát egyébként nem tartja drágának, de a helyettes polgármester reményei mégis vérmese a gyárüzem hasznát illetőleg. És — azt hiszi — a felszerelési tárgyak sem érnek meg annyit, amennyire értékelték. Javasolja, indítsanak új tárgyalást a tulajdonosokkal, hogy nem volnának-e hajlandók 200.000 koronáért átadni a gyárat?

Bokor Pál nincs ellene, hogy Rosenfeld Nándor, dr. Kószó István és Bózsó Jánosból álló bizottság pénteken tárgyaljon erről a kérdéssről a tulajdonosokkal.

Balogh Károly: Két dolgot tartozik megvilágítani. Egyik az, hogy a szóbanforgó gyár nincs géperőre berendezve. Hogy melyik a jobb a két rendszer közül, nem lehet megállapítani. De, ha géperőre akarják berendezni a gyárat, a Bankégyesület téglagyárából esetleg föl lehet majd gépekkel is szerelni. A másik, amiről szólni akar, hogy teljesen megbízható üzletembert kell a vállalat élére állítani. Ilyen nélkül a legkitűnőbb üzlet is tönkremegy. Javasolja, már most fogalkozzék — ezzel az üggyel kapcsolatban — a bizottság azzal a gondolattal, hogy az összes városi üzemeket vegyék ki a tanács kezébe és alakítsák meg a községi üzemek kezelőségét, amely teljesen üzleti irányban vigye ezeket az üzemeket. Vázolja, hogyan gondolja a községi üzemek kezelőségének megalakítását. Kéri ilven irányu javaslatának elfogadását.

A bizottság végül is elvben hozzájárult a téglagyár megvételéhez, de elhatározta, hogy folytatja a tárgyalásokat a tulajdono-

sokkal, nem volnának-e hajlandók olcsóbban eladni a gyárat.

A téglagyár-vásárlás ügyében a szombat délutáni rendkívüli közgyűlés dönt.

Tisza az aktuális bel- és külpolitikai kérdésekről.

(Budapesti tudósítónk telefonjelentése.)

Gróf Tisza István érdekes nyilatkozata került nyilvánosságra „A Nap”-ban. Tisza közölte a lap munkatársával, hogy a jövő héten, dolgai elintézése után a haretérre megy.

A keletgalíciai eseményekkel kapcsolatban azt mondja, hogy a háború egész tartama alatt azon igyekezett, hogy sem a kedvező, sem a kedvezőtlen híreket ne becsüljük túl. Kétségtelen azonban, hogy offenzívánk sikeréhez a legjobb reményeket fűzhetjük. Ha ezek a remények be is válnak, semmi esetre sem fogják a központi hatalmakat arra indítani, hogy harcias irányban módosítsák a béke feltételeire vonatkozó álláspontjukat.

Áttért ezután a csehekre. Helyteleníti, hogy Georgi báró, a volt hadügyminiszter a háború tartama alatt megtette a csehekről ismeretes kijelentéseit. Egyébként Magyarország belpolitikájára a csehek viselkedése semminemű hatást nem fog gyakorolni. Épen a Magyarországon megfordult cseh csapatok viselkedése folytán a magyarországi tótságban a csehek ellen bizonyos változás állott elő.

Lloyd George beszédére vonatkozólag Tisza a következőket mondta:

— Nem tartom szükségesnek, hogy részletesen nyilatkozzam Lloyd George beszédéről. Minden előző beszédén tultett a tények hamis beállításában és egyúttal a harci szenvedélyek feltüzelésében. Beszédében nyíltan odakonkludál, hogy békét csak akkor köt, ha a német nemzet saját belviszonyait úgy rendez, ahogy ezt ellenségeink kívánják. Azt hiszem, elég egy tényre rámutatni annak igazolására, hogy kik a béke barátai és a béke akadályait hol és kikben kell keresni.

5 millió tonnát sülyesztettek el eddig a buvárhajók.

Berlin, július 26. A Wolff-ügynökség jelenti: Az Atlanti-óceánon és az Északi-tengeren tengeralattjáróink ismét elsülyesztettek hat gőzöst és négy vitorlást, köztük egy nagy felfegyverzett gőzöst, valószínűleg gabonával. Három gőzöst kíséromenettel löttünk ki. A többi hajó rakománya szén, élelmiszer, darabaru, ló és fa volt.

A korlátlan tengeralattjáró harc megkezdése óta ötmillió bruttó-tonna, az ellenség céljait szolgáló hajóteret sülyesztettünk el.

A tengerészeti vezérkar főnöke.

Általános védkötelezettség Kanadában.

Ottava, július 26. A Reuter-ügynökség jelenti: Az alsóház 102 szavazattal 44 ellenében elfogadta harmadik olvasásban a szolgálati kötelezettségről szóló törvényjavaslatot.